

Népszavak

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: KONYA LAJOS.

MEGJELENIK	
ni ennap délután vasár- és ünnepnap kivételével	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rakóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre — — — —	82—
fél évre — — — —	16—
negyed évre — — — —	8—
Videkre postán küldve	
egész évre — — — —	82—
fél évre — — — —	16—
negyed évre — — — —	8—

Burián lemond?

Bécs, augusztus 29. Mértékadó politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Burián külügyminiszter lemond állásáról. A lemondás okául azt hozzák föl, hogy Burián ragaszkodik Lengyelországnak Galiciához való esatolásához.

Hadiállapot Finnország és Anglia között.

Bécs, aug. 29. Helsingforsból jelentik, hogy egy angol hydroplán augusztus 24-én két bombát dobott le, a mely Finnország és Anglia között hadiállapotot jelent.

Albániában újabb területet nyertünk.

Vezérkarunk jelentése: Olasz harcér. A hegyi frontokon élénk felderítő tevékenység.

Albániában utóvédharcok közben újabb területnyereséget vívtunk ki.

A Murmann-expedíció kudarc.

Rotterdam, aug. 29. A Times jelentése szerint az angolok a Murmann-parton beszüntették a hadműveleteket. A szovjet-esapatok folyton előrenyomulnak.

Az angolok a belgákat Szibériába szánták.

Genf, aug. 29. Az Angliában élő belgákat az angol kormány minden erővel arra akarja rávenni, hogy lépjenek be az újonnan felállított helga csapatba, amelyet a szibériai expedíciónál fognak felhasználni.

Az olasz nép nem bírja a háberut.

Luganó: Az olasz parlament szocialista csoportjának tagjai Bolognában értekezletet tartottak, melynek határozatát most hozták nyilvánosságra. A határozatban elítélik az antant háborús politikáját, tiltakoznak a szocialista kongresszus megakadályozása ellen és közlik, hogy a képviselőház összeülésekor fel fogják szólni a kormányt, hogy mindent tegyen meg a béke megkötésére, mert az olasz nép nyomorog és nem bírja a háberut.

Mik az antant hadicéljai?

Genf, augusztus 29. A Journal de Genève szerint Wilson annak idején a nyugati hatalmakhoz és szövetségeseikhez azt a kérdést intézte, mik a hadicéljaik, mire a következő választ kapta:

1. Belgium, Szerbia és Montenegró helyreállítása megfelelő kárpótlással.
2. A megszállott orosz és román területek kiürítése és kártalanítása.
3. A szövetségeseiktől elragadott minden terület visszaadása.
4. Az olaszoknak, szlovéneknek, románoknak, cseheknek és tótoknak az idegen uralomtól való megszabadítása.
5. A török zsarnokság alatt nyögő népek felszabadítása.
6. Független lengyel királyság alakítása.
7. Biztosítékok megteremtése a porosz militarizmus tulajdonosai ellen. Wilson ezekhez a hadicélokhoz hozzájárult.

A pók.

Egy rekkenő nyári napon, amikor az ember egyebet nem tehet, figyeltem meg a természetben ezt az ártatlan, — de sokat jelentő párbeszédet.

A pók: Lám milyen jó dolgom van nekem. Hálómát kivettem egy árayékos sarokban, minek futkossam, minek dolgozzam, megélek és fényesen így is. — Megélek az én nagy eszem után. Igaz, nem szeretnek; egy kicsit piszkosnak is mondanak, de mégis félnek tőlem, és már nyiltan nem is mernek csufolni, csak a zsebkében mutatnak fűgét az egykor megvetett, lenézett sarki póknak. Mert valamikor kicsi pók voltam. — De már meghiztam, és meghiztak a társaim is mind. A mi fajtánk hatalmas fajta lett; és amilyen nagy ez a földke, az egyik sarkától le a másik sarokig egyetlen nagy háló fontunk már köréje. — A mi testvéri gyűrűnk átöleli a földet, és aki élni akar rajta, meghódol nekünk, vagy különben meghalt.

Haha! Milyen bolondok is másfajta állatok. Itt vannak a legyek, itt repülnek épen. — Künn vannak egész nap a napsütésen. A nap heve, a zápor hűvössége, a vihar korbácsa, az élet ezernyi leselkedő veszélye őket éri. Szegények, azt hiszik szabadok, azt hiszik, övék az ország. A földje, a termése. Édes buzája, aranyló gyümölcse, nektárizu bora. — Pedig csak a munka az övék. — A kin, a gyötrellem. Ők járnak mezőről-mezőre s kínosan összeszednek mindent, amit a föld s az emberek kegye meghagyott nekik.

Azt hiszik övék az élet — övék a lét. Elfelejtik, hogy vár már rájuk a sarki pók. Ez várja míg meghiznak. És aztán, hahaha! övé lesz mindenük. Nem dolgozom, csak körülhálózom a szegényeket, megfojtom s kiszivom a vérüket. Ez kegyetlen dolog talán, de miért sajnálnám a bolondokat. Azé az élet, aki

magához tudja ragadja azt. Es az eszközökben sohasem velt válogatós a sarki pók.

Legyek: (Lágy zümmögéssel): Zz... Zz... Zz... Miénk az ország, — miénk a földje. A uapsugár, a tiszta levegő. — Miénk a harmat, a mezők virága, az erdők hűse, a madarak dala. Szabadok vagyunk, mint a puszták fiai. Futásunk előtt megnyílik a föld, levegő, szállunk amerre akarunk; mindent bejárunk, mindenütt ott vagyunk. Sokan vagyunk. Legtöbben az országban. Ügyesek vagyunk, dolgozunk. Mert dolgozunk kell. — Járni-róni a földeket. Turni pöröket, keresni-kutatni élelem után. — Mert természetünk jóságos Gondozója terített asztalt ad a nagyvilágban, de egy kicsit eldugja, egy kicsit szétszórja, hogy utánajárjunk szorgalmas szállással, nehéz munkával, kövér veritékkel. De munkában nőttünk fel. Mi erre születünk, ez az életünk, a mindennapi munka, a nehéz küzdés, a vivás, földdel, az édes anyafölddel.

Egy légy hang: Bolondok is vagyunk, hogy kövér izzadságban turjuk a földet, járjuk a mezőt, és amikor kinnal összeszedtük a földnek gyümölcseit, egyszerre mindent odaadunk a hűvös sarokban reánk leselkedő kegyetlen póknak. Azért testvérek, csak rajta, dolgozzunk, csak rajta, szenvedjünk, de kerüljük el messze a sarki pókot, hogy mi élvezük a mi munkánk gyümölcsét, és tudjuk, hogy a fiainké marad a mi drága örökségünk, a szabad föld.

Legyek: Micsoda hang ez? Ki mer így beszélni a mi jóságos urunk, a mi gazdánk legjobb barátunk, a sarki pók ellen? Nem szégyenletes anti-pókitizmus-e ez, izgatni, beszélni egy élelmes, ügyes, jóakaró állatfajta ellen? Hol a szeretet, hol a megértés? — Nem tudod nyomorult, hogy nekünk szabad elpusztulni, de gondolkodni nem szabad, sem szólni nem szabad. A pók

nagy hatalom: hálójával befonta már az egész világot. Aki ellene szól, az nem él meg máma. — Aki neki nem kedvez, az nem halad. Nem kap rangot, hatalmat, kitüntetés, kenyeret. Látszik, hogy te nem vagy gyakorlati állat. Látszik, hogy naiv, ostoba légy vagy. — Igenis, nekünk hallgatni kell, ha fonyák is a hálót, nekünk hallgatni kell, ha szívják is a vérünk; nekünk hallgatni kell, ha el is pusztulunk mind a saját országunkban. Es ha vigyorogva vár is a pók, ha csufolja is már nyíltan gyávaságunkat, nekünk tünni kell szótlanul, mosolyogni és hizelegni a nagy, a hatalmas, a kövér póknak.

Jertek testvérek, hagyjuk eszerben ezt a hitvány anti-pókitát, és menjünk hódolni testületben a sarki pókhoz!

*

Eddig volt. Es a sarki pók már rendezte a hálót és — várta . . . várta vigyorogva őket . . .

Katonák, vigyázzatok!

A legutóbbi időben számos bal- eset történt katonákkal a vasuton saját vigyázatlanságuk miatt. A katonák ugyanis gyakran a legkönyveműbb módon életüket is kockáztatják csak azért, hogy a legközelebbi vonattal utazhasanak tovább: a zsúfolt vonatok tetejére husznak vagy a már robogó vonatra ugranak.

A vonat tetején való utazás pedig a legnagyobb veszedelmekkel jár, mert úgy az alagutak, mint az áthidalások olyan alacsonyra vannak építve, hogy hanyattfekvő ember számára sem marad elvezendő térköz. Aki tehát a vonat tetején utazik, az holt bizonyosra veheti, hogy már a legközelebbi alagutnál lecsúszdik és életével lakol. S nem borzasztó dolog-e, hogy, akik a fronton hónapokig, évekig megkímélt a sors, az szabadságos útján, hazavágyva, életét veszítse csak azért, mert a következő vonatot nem akarja megvárni.

Pedig még a háborus korlátozások mellett is rendszerint csak pár órától, mondjuk: félnapról van szó, ha az ember be akarja várni a legközelebbi vonatot. Másrészt bajtársiasság is segíthet a dologon. Némi jóindulat és a podgyásznak csak félig-meddig ügyes elrendezése mellett is nem egy később felszálló katonának hely lesz még szereshető.

A forgalom korlátozottsága szintén a hosszú háboru elkerülhetetlen következményeinek egyike, amelybe mindezeknek bele kell nyugodnia, annál inkább a katonáknak, aki csak a legsajátabb érdekében cselekszik, ha soha sem utazik oly vonaton, amelynek belsőjében helyet nem talál.

Kávéházakban kérje a

„Délvidék“-et.

Gabonatömegék a szabad ég alatt.

— Hogy gazdálkodnak a bajai malomban. —

Mikor a legújabb rekvirálási rendeletet kiadták, egyik okos cikk a másik után jelent meg a lapokban azt ajánlva a közlelémezési miniszter figyelmébe, hogy a gazda feleslegét ne azonnal és ne egyszerre szállítsa el, hanem hagyja ott a gazda padlásán. Sehol sincs az nagyobb biztonságban és sehol sincs az jobban megvédeve a megromlás ellen.

Am a cikkírók munkája kárba veszett. Nyakrafőre szállítatják a temérdek új és ezért raktározásra nem érett gabonát a Haditerménygyűjtőhelyeire anélkül, hogy előre kellő fedett raktárról gondoskodtak volna.

Miért e nagy sietség? Kitől és mitől félnek? A termelőtől? Hát ellenség az a dolgozó gazda, akinek a négyéves háborus élelemezés kizárólag köszönhető?

A bajai nagymalomról van szó. A nyitott, egyébként tetős fészerek nagy része préselt szalmával van tömve, a gabona pedig emeletnyi magasságra zsákokban ott áll a malom körül szabad ég alatt, kitéve annak a biztos veszedelemnek, hogy ott fog kicsirázni és elromlani.

De még nagyobb baj is van. A legdrágább prémiummal együtt 90 koronájával beváltott gabona a fészerekbe kerül. Zsákokban, hogy ne szellőződhessék, egymás tetejébe és szorosan egymás mellé tornyosítva, hogy levegő se járhasa. De ebből aztán nem is fog kenyeret enni senki fia sem. A még ki nem száradt, a prémium kedvéért félig zölden csépeelt 90 koronás buza a

nagy tömegben saját gőzében fől és valószínűs szemétté fog válni.

Annál bántóbb ez a vandalizmus, mert a vasutállomás mellé épített közraktárak fel voltak a Haditerménynek ajánlva, de az, hogy a beraktározási díjat megkímélje, az ajánlatot egyszerűen visszautasította.

Itt ezer métermázsák fognak megromlani.

Miért engedik pusztítani azt, a mit az Isten nem szeszfőzésre és jószágvizsgálásra, — hanem emberi élelemezésre adott?

Azt elhiszük, hogy a haditermény nem veszít, ha az egész gabona el is romlik, mert a romlott, kicsirázott gabonát is továbbadhatja hízalási és szesz-főzési célokra, — vagy pláne, ha malmok elég lelkiismeretlenek, beőröltheti a jó mag közé, megromtva ezzel azt is, ami felhasználható lett volna, de ez a nehéz munkát végző gazdáknak nem elégtétel. A gazda azért termel, hogy az ország sanyargatott lakosságának kenyere legyen! — A szeszre nincs szükség.

Azért hazafias aggódással hívjuk fel a közlelémezési miniszter figyelmét a haza- és nemzetellenes slendriánságra és követeljük, hogy azonnal szüntesse meg a szállítást, mert a gazdaközönség máris felforrt epével tárgyalja a vizsátságokat és előre tiltakozik esetleges katonai rekvirálás ellen, már csak azért is, mert e sorokkal idejokorán figyelmeztettük a hivatott vezetőket a bajokra, melyeknek sürgős elhárítása az ő kötelessége.

Rend lesz a vendéglőkben

— Új terv a vendéglői árak szabályozására. —

A vendéglői árak megállapítása ügyében hozott sok rendelet után az Országos központi Árvizsgáló Bizottság egy új intézkedésre határozta el magát. Az új terv szerint megszüntették a vendéglők osztályozását és minden vendéglő maga fogja megállapítani az árakat azzal a korlátozással, hogy az így megállapított árakat az Országos Árvizsgáló Bizottság fogja felülvizsgálni és a netalán magasra szabott árakat megfelelően redukálni fogja. Az árak megállapítása céljából a vendéglők törzslapot kapnak, amelyen nemcsak a déli és esti menü rovata, hanem a többi ételek számára is lesz rovata. A rovatoakat az árakkal a vendéglősnek kell kitölteni és így az Árvizsgáló-Bizottsághoz beküldeni.

Az ételek súlyát illetőleg az a kikötés, hogy a leves mennyisége két és fél decinál, a tiszta hús súly felezőgált állapotban tizenkét dekánál kevesebb nem lehet, a főzelék vagy egyéb köretnek legalább tizenöt dekának, a főtt tészta súlyának legalább tizenöt dekának kell lennie, a sült tésztaé tizenkét dekánál kevesebb nem lehet. — Ezeket a súlyokat alapul véve, köteles minden vendéglős az árát megjelölni.

Amennyiben valamelyik vendéglős a jóváhagyott árnál többet számítana fel, az ellen nemcsak a kihágási eljárást indítják meg, hanem vendéglőjét be is zárhatják. Ez a rendszer azért is helyes

nek látszik, mert a vendéglős ezentul nem védekezhetik azzal a kifogással, hogy közben az árak emelkedtek és ezért neki is tul kellett lépnie a jóváhagyott árat. Az új rendszer ugyanis módot ad a vendéglősnek arra, hogy amennyiben az árak csakugyan emelkednének, ők is emelhesék az árakat, de ezt mindenkor előre kötelesek bejelenteni az Árvizsgáló-Bizottságnak. S amennyiben ez jóváhagyja a felmentelt árakat, fel is számíthatják azokat.

Az új rend értelmében, amely a közeli hetekben lép életbe, azok a kisebb vendéglők, kocsimák és kifizőhelyek, amelyeknek a publikuma az olcsóbb összeállítású teríték árát is magasnak tartja, illetőleg nem rendel és szerényebb összeállítású ételeket (például csupán főzeléket feltéttel, vagy feltét nélkül is) szokott fogyasztani, azok a terítékadás alól való felmentésüket kérhetik. Méltányos esetben ezt meg is kapják.

A törzslap-rendszert az egész országra kiterjesztik.

A sok rendelet után végre remélni lehet, hogy Szabadka is — a még mindig nagyon rendezetlen vendéglői árak tekintetében — a nagyközönség szempontjából is elfogadható állapotok következnek be.

— Hadikávét és paprikakiosztás. A városi közlelémezési hivatal ertesíti a kereskedőket, hogy holnap hadikávét és paprikát oszt ki.

Felhívás a bácskai bortermelőkhöz!

Hogyan maradhat a pénz a termelő zsebében?

(Saját tudósításunk.) A legutóbbi időben bekövetkezett nagy áresés folytán az az általános vélemény alakult ki, hogy a bor árát az illegitim kereskedelem most erősen lenyomni igyekszik, hogy így alacsonyabb áron vásárolhassa össze a mustot. Ezen manőver ellen a bortermelőknak össze kell fogniok és a közös érdekek megóvása céljából — amikor a szüreti idő megállapításáról lesz szó — fix irányarat kell megállapítani. (Többek nézete szerint a jelenlegi irányár minimálisan 700 korona lehet hektónként.)

Akinek a szüretre hitelre van szüksége, nincsen elegendő edénye avagy pincével nem rendelkezik s így esetleg kénytelen lenne termését még szüret előtt eladni, az ne elhamarkodott olcsó kötéssel, borának elköttyavetyélésével szerezzen pénzt, hanem legszükségesebb esetben bankkölcsönt vegyen igénybe.

A bizonyára bekövetkező ár-emelkedés (hiszen a bor hivatva van valutánkat is javítani) a kölcsön vett összeg kamatain felül jó hasznot biztosítana a termelőknak és így elérhető lenne az is, hogy a haszon ne a bort összevásárló ügynökök zsebébe csuszson.

Egy kis számítással, kitartással és a konjunktura kellő kihasználásával az ideai kedvező termést hozó évben a bortermelő közönség tetemes haszonhoz juthat. És nemzetgazdasági szempontból is fontos érdek, hogy a haszon a termelő gazdaközönség és ne a spekuláló ügynökök zsebébe vándoroljon. — Elsőrendű érdekünk a közvetítő kereskedelmet, a mindent megdrágító, nyerészkedő ügynököket kiseprözni és realisabb számítással a tisztességes hasznot magunknak biztosítani.

Meglőtt lógós katonák.

(Saját tudósításunk.) Még mindig sok lógó katona veszélyezteti Szabadka közbiztonságát. Tegnap két lógós katona jutott megérdemelt sorsára. Az egyiket Völgyi Antal 18 éves 86. gy.-e-beli lógós katonát az éjjel a Lengyel- és a Kőlesey-utca sarkán ismeretlen tetesek meglőtték és a jobb vállába lőtték. A másikat Sindrics Antal 19 éves, 8. huszárezredbeli szintén szökésben levő katonát, tegnap délután az V. körben cirkáló esendőrök igazolására szólították fel, de a huszar megállás helyett futott el. A esendőrök fegyverüket használták és a menekülő szökevény jobb lapockájába lőtték. Mindkét póruijárt lógóst a mentők szállították be a képezdei tart. kórházba.

Endbe jön Szabadka köztisztasága.

kat irtunk már Szabadka há-
köztisztaságáról. Az embere-
orra bevonultatták katonának
ajdném esődbe került a város
tartása. A sok panasza ta-
a miniszter azt a tanácsot
rendeljen ki a város közs-
rendőrt a pócegődrök tisztítá-
Mivel ez azt jelentette volna,
egyik nap egyik másik nap
sik itthonmaradt végezze ezt
nkát s bármelyikünket, ikik-
a természetét nem veszi be-
munkát, kirendelhettek vol-
yesmire, természetesen ezt a
sót nem lehetett elfogadni.
szeteg utánjárás után, mikor
a főispán személyesen is töb-
utájára a dolognak, ma vég-
felmenteni kért 6 ember kö-
at fölmentettek. Ezek Kádár
1878-as Czerva Péter 1880-
Péresies Márk 1875-ös szü-
népfölkelők
ok utánjárásunk ezt az ered-
ét nagyon örvendő vesszük
ásul Szabadkán.

API HIREK

A főispán és a polgármester
sa. Baloghy főispán és Bíró
rmester ma Budapestre utaz-
A polgármester városi ügyek-
ment föl.

A fűszerkereskedők a polgár-
nál. Tegnap délelőtt a Kers-
mi Egyesület és a Fűszer-
kedők Egyesületének küldött-
ment meg dr. Bíró Károly
tan. polgármesternél. A kül-
szónoka, eladta, hogy a
kai kereskedőknek és Sza-
közönségének egyaránt ér-
ez, hogy a közszükségleti és
oikket a kereskedők áru-
A Kereskedelmi Egyesület
közik az árak beszerzésére,
zítására és az árusítás ellen-
re. Dr. Bíró Károly polgár-
kijelentette, hogy teljes
tással van a kereskedők ne-
elyzete iránt. Epen ezért szí-
a kereskedőknek juttatja a
petróleum, hadikávé, gyer-
szappan elárúsítását. A zszit
tet továbbra is városi keze-
kell tartani, mert az ellátat-
kosság nagy érdekei így kö-
k. A szeszt és a kékövet
tethet átadni, miután a minisz-
rendelet értelmében ezeket a
tet csak a gazdák kaphatják.

Nem küldenek több magyar
tet a tengerpartra. A kor-
elhatározta, hogy a tenger-
nyaralattásra küldeni terve-
ásodik gyermektornus elin-
t mellőzi.

Katonai kinevezések. A ki-
1918. május 1-ei ranggal Gő-
jes 6. hónapig gyalogrezed-
hadnagyot, 1918. május 1-ei
dr. Klein Izsák Izidor, dr.
Oszkár dr. Belohorszky
és dr. Lusztig Nándor népf.
nagyokat népf. századosokká,
1918. nov. 1-től számítan-
ggal Pandek Ferenc 8. hu-
redbeli tart. zászlóst tart.
gygó nevezte ki. A háboru
ára népf. igazságügyi segéd-
selővé neveztek ki dr. Per-
kalmánt (Szabadka) a buda-
és kir. hadseregi ügyészi
el.

— Miért nincs villany? A kö-
zönség megnyugtására és tájé-
koztatására közöljük, hogy a kö-
zönségre és a villamos társaságra
egyaránt kellemetlen világítási- és
árammizériáknak elsősorban a szén-
hiány az oka, de oka az is, hogy
a háborus munkásságon foly-
tán nem áll annyi munkaerő ren-
delkezésre, amennyi egy ilyen
nagyarányú üzem zavartalan mené-
tét biztosíthatná. A tegnapi zava-
roknak egy kazáncső megrepedése
volt az oka. Az áramzavar termé-
szetesen nagyon sújtja a villamos
üzemmel dolgozó vállalatokat és a
közönséget.

— A közjegyzők díjainak sza-
bályozása. A hivatalos lap mai
száma közli az igazságügy-minisz-
ter rendeletét, amellyel ideiglene-
sen újra szabályozza a kir. köz-
jegyzők díjait.

— Zenta közgyűlése. Zenta város
képviselőtestülete augusztus 30. és
31. (péntek és szombat) napjain
délután 9 órakor a városháza köz-
gyűlései termében rendes havi köz-
gyűlést tart.

— Kitüntetések. A király az
ellenséggel szemben vitéz maga-
tartásáért Paica Leó 23. gyalogez-
redbeli századosnak a legfelső el-
ismerést a kardokkal újból, Lovag
Buss József 8. huszárezredbeli
számf. századosnak a legfelső dí-
csérő elismerést újból, továbbá
Brezovszky Naudor népf. ezredor-
vosnak, orvostudornak az újvidéki
tart. kórháznál és Kemény Soma
ezredorvosnak, orvostudornak az
újvidéki vesztegvár kórháznál a
háboru alatt kiünő szolgálatukért
a legfelső dícsérő elismerést ado-
mányozta.

KORZÓ-MOZI

műsora.

Szerda—csütörtök

Mária Carmi

nagyyszerű filmje

A márványszivű asszony

drámai színjáték 4 felv.

Rinyomozott vőlegény

pompás bohózat 3 felv.

Előadások: d. u. 6, este 1/2 9 kor,
vasár, és ünneppnap 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

— A nyomdai munkásság heti-
keresetének újabb emelése. — A
könyvnyomdai és rokonipari mu-
kaadók és a munkásság között
fennálló megállapodás alapján,
mely szerint a munkásság jöve-
delmét az elsőrendű szükségleti
cikkék áralakulásának arányában
a munkaadók emelni tartoznak, a
legutóbbi statisztikai felvétel sze-
rint mutatózó újabb élelmisz-
drágulások kiegyenlítésére aug.
hó 19-től kezdve a külön pótlékok
40 százalékra emeltek fel.

— Szeszt adjanak a tisztviselők-
nek, ne rumot! Legutóbb Szabadka
162 hl. szeszt kapott rumgyártásra.
Mint hogy ebből a tisztviselőknek
saját tagjaik közt leendő szétosz-
tásra nem akarnak adni, a Tiszt-
viselő Otthon elnöksége felir a mi-

niszterhez, hogy ők is kapjanak
szeszt s abból majd csinálnak ru-
mot. A legtöbb háziasszony ért a
rumkészítéshez s ha a gazdáknak
megbizott a miniszter és adott nek-
ik tiszta szeszt, a tisztviselőknek
is adhat. Hadd csinálba belőle aki
akar, likórt is! Miért kell éppen a
rumgyártókat gazdagítani? Re-
méljük a kérelemnek lesz sikere.

— A vas árának szabályozása.
A hivatalos lap mai száma kor-
mányrendeletet közöl, amely okt.
31-ig megállapítja a nyersvas, a
vas-félgyártmányok és a hengerelt
készítési tájékoztató árát. A tájé-
koztató árakat később maximális
árak fogják követni.

— Beiratás a kereskedő tanonc-
iskolába. A kereskedő-tanonciskola
részére kiadott szervezet 59. §. a)
pontja alapján közhírré teszem,
hogy a kereskedő-tanoncok beira-
tása az iskola helyiségében (Ma-
gyar-ház) f. évi szeptember hó
1-étől 15-éig bezárólag d. u. 5-6-ig
lesz. A tanítás szeptember 16-án
kezdődik. Akik a jelzett időn belül
nem iratkoznak be, a szervezet
értelmében igazolatlanul mulasz-
tónak tekintendők és további el-
járás végett az első foku iparható-
ságnak bejelentetnek. Az igazga-
tóság.

— Romániába ismét lehet leve-
let küldeni. Románia szabad (meg
nem szállott) területével a levél-
postaforgalom ismét felvételre. Le-
vélpostáival szállíthatók: közönsé-
ges és aláírt nyitottan feladandó
levelek, levelezőlapok, nyomtatvá-
nyok, áruminták és üzleti papirok,
a Romániával a háboru előtt fen-
nállott szabályok és díjazás mellett.
A Románia szabad területével vál-
tott postai küldemények épúgy
mint az egyéb külfölddel váltottak
az előirt cenzura alá esnek. A hir-
lapok és folyóiratok ugy egyen-
ként, mint legfeljebb 2 kg-ig ter-
jedő nyomtatványküldeményekben
akadálytalanul szállíthatók.

— A filmvállalatok kényszertár-
sulása. A hivatalos lap közli Sze-
rényi József báró kereskedelem-
ügyi miniszter rendeletét a mozgó-
fényképhez való nyers filmek és
negatív filmek gyártásával foglal-
kozó vállalatok kényszertársulásá-
ról. A rendelet szerint Mozgófény-
képgyári-Szövetség címmel Buda-
pesten egy társaság alakul, mely-
nek minden olyan vállalat tagja,
mely mozgófényképekhez való fil-
meket gyárilag állít elő. A szövet-
ség célja a szövetségi cikkek ter-
melésének a kereskedelemügyi mi-
niszter irányítása szerint való sza-
bályozása. A Szövetség alakuló
közgyűlése ez év szeptember 18-án
délután 10 órakor a kereskedelem-
ügyi minisztérium nagy ülésstermé-
ben lesz.

— Javítóvizsgák és beiratások a
polg. leányiskolába. A helybeli áll.
s. közs. polg. leányiskolában szept-
ember hó 2-án lesznek a pótl-
javitó és tantervkülönbözeti vizsgá-
latok; szept. 3, 4 és 5-én délelőtt
8-12-ig a beiratások eszközöltet-
nek az áll. felsőbb leányiskola épü-
letének Czorda Bódog-utcai helyi-
ségében. — Az egész évre járó il-
leték összesen 35 korona, — mely
azonban két részletben is fizethető.
A szegény sorsu tanulók, ha bizo-
nyítványuk megfelelő, a 20 korona
tandij alól szegényeségi bizonyít-
vány alapján fermentést kérhetnek,
de a 14 koronát nekik is kell fi-
zetniük. A beiratkozásnál bemuta-
tandó az utolsó isk. bizonyítvány,

a születési anyakönyvi kivonat és
az újraoltási bizonyítvány.

— Fehérneműcsempész. Palko-
vits Lázár esurogi kereskedő Mar-
tonosról 26 darab férfi- és női
alsóruhát akart Csurogra szállítani.
A zentai vasútállomáson azonban
pérul járt, mert a csendőrségnek
gyanusnak tűnt fel a csomag, s
mikor megnézték, megtalálták a
téli alsóruhákat, melyeket lefog-
lalva beszállítottak a pamutköz-
pontnak, Palkovicsot pedig meg-
büntette a rendőrkapitányság.

— Legenyhébb büntetés 6 hó-
napi börtön. Tegnap két szüreses
őr között állt bírái előtt Szabadkán
Czvorák Ahmet 19 éves boszniai
mohamedán fiatalember. Büne: be-
töréses lopás. — Ez év jun. 29-én
özv. Magyar Mátyásné lakását
törte fel és elvitt 2 öltönyt, 2 nad-
rágot és egy női kabátot. Ahmet
barátunkat ezért a kir. törvényszék
6 hónapi börtönnre ítélte. Mivel ez
a legenyhébb büntetés volt, meg is-
nyugodott benne s így az ítélet
jogerős.

— A kádársegéd napszáma. Re-
gényeket lehetne írni a napszám-
bérekről, amelyek hihetetlenül
megdrágultak. Nem a 20-24 ko-
ronás napszámokat sokaljuk, amit
a mezőgazdaságban fizetnek, ha-
nem az alkalmi munkások köve-
telését, akiknek igénye nem áll
arányban még a drágasággal sem.

Akárhány iparossegéd ne is-
megy mesterhez dolgozni, hanem
házához jár és akordba vállal
munkát. Az ilyenek 100 koronás
napi keresete nem ritkaság.

Fodor Jenő szegedi városi ta-
nácsnok hozta fel példának, a ta-
nácsülés folyamán, hogy kádárt
keresett, mert herdoit akarta javít-
tatni. Végre jelentkezett egy 18-
év körüli kádársegéd, aki hajlandó
volt a munkát vállalni.

— Mennyi napszámot kér? —
kérdte a tanácsnok.

— Százhusz koronát és kosztót.
— volt a rövid válasz.

Azt hisszük, ehhez nem kell
kommentár.

— Beiratás a női felső keresk.
iskolába a zárdában szept. 2., 3.
és 4-én lesz; 5-én Veni Sancte
törvényolvasás, osztályrendezés és
az előadások kezdete.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szer-
Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat
mint szövetkezeti könyvnyomdát
Szabadkán, Rakócya-utca 20. szn.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma:

Palica 34.

LIFKA-MOZI

Szerda—csütörtök—péntek

CABIRIA

Regény a Krisztus előtti III. ik
századból 8 felvonásban.
Minden idők örökbecsű alkotása

Kezdeté 1/2 6 és 1/2 9 órakor.
Ünneppnap 3, fél 5, 6 fél 9 órakor

Mozgófényképszínház.

Korzó-Mozi műsora:

Szerda—Csütörtök: **Maria Car** minal a fészerebben: **Mikor a halottak megszólalnak** Megkapó dráma 3 felv. férj fogás. Kitiűnő vigjáték 3 felv.

Péntek—szombat—vasárnap: **A Babiria** vetélytársa, a világ leghíresebb olasz filmalkotása 20 ezer szereplő tüzihányzék eredeti kitérőse, egész város pusztításával csodás látványosság. Bulvár híres regénye: **Pompei utolsó napjai**. Kortörténelmi dráma 6 felv.

Felhívás!

Tudomásomra jutott, hogy a télen nálam történt löszerszámlopás egyik részese valamelyik helybeli pálinkás butikban elszólta magát és mondotta, hogy a szerszám melyik községben és kinél van.

Ezuttal felkérem azt a bizonyost, akinél a szerszám (6 drb. kám 4 drb. gyepelőfej és kantárszarak) van, hogy hajlandó legyen vele Szabadkán, az általa megállapított helyen találkozni és egyezkedni. +

Horváczki Máté
tem. vállalkozó.

Egy Lakó ház eladó IV kör Király-utca 168 szám alatt. Bővebb felvilágítással szolgál a tulajdonos ugyan ott.

x Kovács István tanár, magántanítási tanfolyamát VIII. kör, Láng-utca 59. sz. alá helyezte át. (A Láng-utca a Kállay Albert-utca felől nyílik.) A tanfolyamon elfogadtatnak tanításra gimnáziumba és egyéb iskolákba járó tanulók, elsősorban leányok és magántanulók.

Viszketegséget, sűrűt, rüh-t

a leggyorsabban elmulasztja a Dr FLESCHE-féle eredeti törv. védett

„Skaboform kenőcs“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Flesch-féle kérjük. Probatógely 3 korona, vagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére fűraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszer-tár I. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

Ytelés a SKABOFORM védjegyre ügyeljünk!

Eladó ház

A Rákóczi utcában. Bővebbet a városi tűzoltóknál, Szkala őrparancsnoknál

Plakátragasztó flu magas fizetéssel, ruházattal azonnal felvétetik, bővebbet Földes ruházlet.

Egy irni-olvasni tudó fiút felvesz a Lakner drogéria Kosuth-utca.

fogak és fog-sorok.

Valódi amerikai

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyancsak szájpadlás nélküli fogak. Fogzás teljes körű szelvényre és fogtömések (plombák) készítése.

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kosuth-u., Prokas-ház. Telefon 58.

Használt

tankönyveket

magas áron veszünk, vagy a mostani iskola évre szükségessékre beszereljük.

Papirspárga

esomogoláshoz, szállókötözésre eredeti gyári áron kapható vízálló celloze. Ajánlatos mielőbb beszerezni.

Tisztelettel

Lipsitz és Lampel

könyvkereskedés, antikvárium és papirspárga gyári raktára. Szabadka, Rudics-u. 14.

Családi ház 5 szoba, fürdőszoba vízvezeték villanyvilágítással

Eladó.

Beder Ferenc Szegedi szállók Muesi telep.

Eladó berok:

Szobonya Bertalan Horgosi Király-halmán elad pecsenyebort 19 hlt. 1917. évi rizlinget: circa 36. hlt. helyben, a vevő herdőiba átfajtve.

Ujság árusító

emberok,
asszonyok,
lányok,
fiúk

havi fizetéssel,
vagy magas %-al
azonnal felvétet-

nek a

DÉLVIDÉK

kiadóhivatalában.

„Ferravin“ vasas chinabor.

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábbedezőknak Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számtalan orvosi ajánlás.

Szabadkán Kapható. Decsy Jenő úr gyógyszer-tárában. Jelenlegi ára fél literes palackonként 10 K. — A „Ferravin“ névre essék ügyelni.

Kocsis magas fizetéssel azonnal felvétetik.

Johann aszikkvizgyárban Szegedi-át.

Ujságkihordó leány felvétetik a

Délvidék kiadóhivatalában.

A budapesti Gyakorló Gyorsírók társaságának szabadkai hivatalos tanfolyamán, a Gabelsberger — Markovits-féle

gyors- és gépiró

iskolában augusztus hónapban beiratások a szeptemberben megnyitendő fél éves kurzusra tartatnak.

Beiratások naponta:

Szabadka, VI., István-u. 76.

A moholi nagyvendéglő vezetés hiányában eladó

200 hektoliter

boroshordó

eladó Andrassy szijmónál Petőfi-u. 32.

MENETREN

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:00
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15
délután	1:58
éjjel	11:03
	4:41
Zomborból érk. délelőtt	10:02
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	2:10
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:48
délután	1:21
éjjel	10:44
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	6:28
	4:28
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:40
Szegedre ind. délután	1:30
éjjel	12:34
Cservenka—Gombosról érk. éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra ind. éjjel	4:48
Zentáról érk.	1:00
Zentára ind.	4:38
Bajáról érk. délelőtt	9:44
éjjel	8:28
Bajára ind.	7:00
	5:06
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *-gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig.

Önkéntes árverés

A szabadkai 11037 és 25780 számú telekkönyvi betétek 6 és 7/1 helyrajzi számok alatt Láng János és neje Ketter Jánosné nevére felveit ház és keltetek (Láng-féle Pilseni Sörház) 1000 K. kiküldési árban a bekebelezett terheknek érintett maradvány mellett a szabadkai kir. telekkönyvi hatóság földh. 22 számú hivatalos helyiségében 1918 évi szeptember hó 10. napján délelőtt 9 órákor önkéntes bírói árverésen a legteljesebb jégörökkel el fog adatni. A közelebbi feltételek a szabadkai telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Balázs Ignác ügyvédi irodájában Ujvidéken tudhatók meg.

A legújabb egyházmegyei nyomtatványok postafordultával a

Szent Antal nyomdában

szerezhetők be